

6005

TYGODNIK

344 / 67 / 11

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Crassp. 484

R O K 6.

C Z Ę Ś Ć XI.

PETERSBURG.

W DRUKARNI WOJENNEJ.

1835.

TYGODNIK

PETRSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO

363
III

CZASOP.

6(1835)

PETRSBURG

W DRUKARNI WOLFFSKEI

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Piątek, $\frac{4}{16}$ Stycznia.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycji Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do księgarni Smirdina; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnym; w Wilnie, w księgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urządzeniach.

Cena Roczna: w Rosyi, a pocztą, a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. as. Półroczna, 25 r. as. Eez pocztą, dla odbierających w księgarni Smirdina: Roczna, 45 rub. as. Półroczna, 25 r. as. Dla Królestwa Polskiego: Roczna, 55 rub. as. Półroczna, 28 rub. as.

Wiadomości krajowe.

CESARSTWO ROSSYJSKIE.

Petersburg $\frac{8}{15}$ Stycznia.

NOWINY DWORU.

We Wtorek, 1 Stycznia, jako w dzień Nowego Roku, połączony z rocznicą urodzin J. C. W. W. X. HELENY, odbyła się uroczysta msza w Kaplicy Zimowego Pałacu, w obecności NN. PAŃSTWA obojga, i JJ. CC. WW. CESARZEWICZA-NASTĘPCY, W. X. MICHAŁA, W. X. HRLENY i WW. XCZEK MARYI i OLGII MIKOŁAJOWIEN, tudzież Xcia Jmci Piotra Oldenburskiego. Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, Urzędnicy Dworu i znakomitsze osoby płci obojg, prezentowane u Dworu, Jenerałowie i Oficerowie gwardyj, wojsk liniowych i marynarki znajdowali się na nabożeństwie, po ukończeniu którego, nastąpił obrzęd ucałowania ręki N. PANI we własnych jej pokojach.

Członkowie ciała dyplomatycznego mieli też po mszy zaszczyt złożyć NN. PAŃSTWU swe powinszowania.

Potem hrabia Simonetti, Poseł Nadzw. i Minister Pełnomocny Króla Jmci Sardyńskiego miał u N. CESARZA Jmci prywatne posłuchanie i złożył swe listy wierzytelne, którymi umocowanym jest również w charakterze Posła i od xięcia Łukieskiego. Hrabia miał też zaszczyt przedstawiać się N. CESARZOWEJ Jmci.

Po tych posłuchaniach hrabia Capodistria, [poddany Króla Jmci Greckiego, miał zaszczyt być przedstawianym NN. PAŃSTWU.

Wieczorem w Pałacu Zimowym był bal maskowy dla Szlachty i kupców tak tutejszych, jako i zagranicznych i wielka wieczerza w Ermitażu. Miasto było oświecone.

— Przez Ukazy CESARSKIE z dnia 31 Grudnia do Rządzącego Senatu, zostali mianowani: Ochmistrz Dworu hrabia Kutajsov, Wielkim Ochmistrzem i Prezesem Inten-

dencji Dworu. — Rzeczywisty Radca Stanu Gedeonow podniesiony do stopnia Rady Tajnego i zatwierdzony na urzędzie Dyrektora Teatrów CESARSKICH w Petersburgu.

Roskazy dzienne CESARSKIE.

25 Grudnia. Otrzymują dymisy: Jenerał-majorowie: Jenerał 6 okręgu oddzielnego korpusu Straży Wewnętrznej, Jenerał-major Łaczynow 1, s powodu ran, z mundurem i pensją całkowitą według Ustawy 6 Grudnia 1827 roku—i Dyakonow, z mundurem i $\frac{2}{3}$ wyznaczonej przez tę Ustawę pensyi.

26 tegoż m. Komendant w Abo, liczący się w wojsku Jenerał-porucznik Turczaninow 1, mianowany Wojennym Gubernatorem Podolskim.

— Przez rozkaz dzienny CESARSKI z dnia 22 Grudnia z. r. za wyrokiem Sądu Wojennego, Podpułkownik Nowoarchangelskiego pułku ułanów Hutor, za utajenie popełnionych przez podkomendnych jego przestępstw i nieporządku, zostaje wyłączony ze służby, z zastrzeżeniem iżby na przyszłość do niej przyjmowanym nie był. Tegoż pułku Sztabs-rotmistrz Reszetilow, za dopuszczenie żołnierzy zostających w jego dowództwie, w czasie Polskiego powstania, do rabunku, i różne prawu przeciwne czynności, znizony na prostego żołnierza; zaś Kornet Dmityjew, za poduszczanie żołnierzy do rabunku i uczestnictwo w onym wraz z nimi, skazany zostaje na utratę rangi i szlachectwa i odesłany do fortecznych aresztantskich rot na lat dziesięć.

— Przez Reskrypta CESARSKIE mianowani kawalerami orderów: Św. Włodzimierza 2 klasy, 6 Grudnia, Jenerał 5 okręgu oddzielnego korpusu Straży Wewnętrznej Jenerał-major Mieszczerinow. Św. Stanisława 1 klasy: 4 Grudnia, Jenerał-major Pruskiej służby, Dowodzący 1 brygadą landweru gwardyi Stranz; 6 Grudnia, Komendant w Schlüsselburg, Jenerał-major Kotozsiński 1 i Rzeczywisty Radca Stanu Rickmann. — 8 Grudnia; Jenerał-major Pruskiej służby, Dowodzca 1 brygady jazdy gwardyjskiej Brauchitz i teje służby Dowodzca 2 brygady piechoty gwardyjskiej baron Kwadt. — tegoż orderu 2 klasy: 4 tegoż m. Prezes Policji

Berlińskiej *Gerlich*. 6 t. m. Radca Poselstwa Rossyjskiego w Stockholmie, Rzeczywisty Radca Stanu *Bodisko*, Radca Poselstwa w Wiedniu, Radca Stanu xiażę *Gorczałow*; Jenerał-major Sztabu Jeneralnego Ober-kwaternistrz oddzielnego korpusu Straży Wewnętrznej *Waszutin* i 8 tegoż m. Królewsko-pruskiej służby Pułkownicy: Fligeladjutant Króla Jmci Pruskiego *Lindheim* i Dowódca 1 pułku pieszego gwardyi *Prietwitz*.

— Przez Ukaz CESARSKI do Kapituły orderów z d. 1 Grudnia zeszłego roku, w nagrodę gorliwej i niepoślakowanej służby w urzędach zależących od wyboru szlachty, i wysługę ustanowionych zakresów, mianowani zostali Kawalerami orderu Ś. Włodzimierza 4 klasy: Radca Honorowy, Deputat Zgromadzenia Szlacheckiego Białostockiego *Tomasz Suchodolski*, Sekretarze Kollegjalni Marszałek Powiatu Dzisieńskiego, (w gub. Mińskiej), Kamerjunker Dworu J. C. M. hrabia *Ignacy Łopaciński* i były Podkomorzy powiatu Bychowskiego, (w gub. Mohylewskiej), *Daniel Biszewski*.—Sekretarze Gubernijalni: Assesorowie Sądów powiatowych: *Bielickiego* (w teje gub.) *Jan Serafinowicz*, *Babinowieckiego*, (w teje gub.) *Antoni Smiarowski*, były Chorąży powiatu Klimowickiego, (w teje gub.) *Ignacy Bartoszewicz*, i Assesor Białostockiej Izby Cywilnej były Kapitan wojsk Polskich *Wiktor Trzeciak*.—Niemający rang: Marszałkowie Szlachty powiatów: *Lucyńskiego*, (w gub. Witebskiej), *Andrzej Szachno*, *Proskurrowskiego*, (w gub. Podolskiej), *Gaspar Bratkowski*; Deputaci Zgromadzeń Szlacheckich: *Mohylewskiego*, *Felix Majewski*, *Witebskiego* *Antoni Obrapalski*, *Kijowskiego* (były) *Antoni Dolanowski*, *Mohylewskiego* *Rafał Drobyzszewski*, *Białostockiego*, (były) *Marcin Zawadzki*; Assesorowie Izby Sądu Cywilnego: *Mohylewskiej* *Michał Buczyński*, *Wołyńskiej* *Ignacy Kotkowski*, i były Assesor Izby Sądu Kryminalnego *Mińskiego* *Adam Estko*.

Ukazy Rządzącego Senatu 1 Departamentu.

1) 20 Grudnia. O MONARSZEM zadowoleniu, oświadczonem Cywilnemu Gubernatorowi Wołyńskiemu i Sprawującym obowiązki Podolskiego i Kijowskiego Gubernatorów, za skutecznie i bez zaległości dokonany zaciąg do służby wojskowej obywateli miejskich i jednodworców w powierzonych im gubernijach.

2) tegoż dnia. O pozwoleniu izby dzieci niedostatekich urzędników, zajmujących posady oficerskie, (классных) w sądownictwach i urzędach gubernijalnych i powiatowych, nie wyższe jednak nad 9 klasę, przyjmowane były do szkół, ustanowionych dla dzieci sług kancelaryjskich, lecz w takich tylko razach, jeżeli komplet nie jest zajęty przez dzieci tych ostatnich.

3) tegoż dnia. Z zaleceniem wszystkim Izdom Skarbowym, izby za niewypłacenie w czasie właściwym rozłożonej na raty należności za wycięcie drzewa w lasach skarbowych, uzyskiwany był sztraf po jednemu od sta na miesiąc, na rzecz tychże lasów.

4) tegoż m. Z ogłoszeniem Zdania Rady Państwa, zatwierdzonego przez N. PANA w dniu 26 Listopada zeszłego roku, o skróceniu terminów, użyczanych stronom prawującym się w Senacie, dla odczytania wyciągów czyli zapisek w ich sprawach i poświadczenia o ich dokładności (рукоприкладство). W tym celu postanowiono w treści co następuje: Jeżeli strony lub od nich umocowani znajdują się w jednej ze stolic, lub w granicach ich po-

wiatów, mają być wzywani do stawienia się w Senacie przez Policją; w przeciwnych zaś tylko razach przez gazety. Obecnym stronom daje się dla takowego stawienia się siedm dni czasu, od daty oznajmienia im przez Policją za rewersem; nieobecni zaś mają się stawić we dwa miesiące od ostatniego wydrukowania obwieszczeń Senatskich w gazetach; *) wyjąwszy znajdujących się w odległych krajach jakoto: w Syberyi lub za Kaukazem, którym zakres ten przedłuża się do czterech miesięcy. Kto w pomienionych terminach stawić się sam lub przez umocowanego nie będzie, utraci całkiem prawo czytania w swym interesie zapiski. Osoba interesowana, stanąwszy w przepisany terminie, powinna dać o tém wiedzieć przez podanie stosownej prośby i w samym dniu jej przyjęcia wyznaczyć się dzień, w którym strona powinna dać prawem przepisany rewers. Kto zaś w terminie rewersem objętym czytania nie zacznie, lub, zacząwszy, nie skończy, traci prawo tak, jakby się wcale nie stawił. W interesach obligowych, granicznych i za skargami, w których Senat stron nie wzywa, ci tylko do czytania i poświadczenia zapisek dopuszczani będą, którzy staną osobiście lub przyszłą umocowanego; lecz prośby o to dopóty tylko przyjmowane być mogą, dopokąd zapiska przez Kancelaryą wygotowaną nie zostanie; o tém zaś strony zawiadamiają się przez wywieszanie spisu spraw przygotowanych na tablicy w sali publicznej; po jakimś wywieszeniu żadna już prośba o czytanie zapiski nie będzie przyjęta.

5) tegoż dnia. W rozwiązaniu trudności, wynikłych przy wykonaniu punktów 14, 23 i 53 Ustawy 1 Lipca z. r. o domowych Przewodnikach, Nauczycielach i Nauczycielkach (patrz ówczesny Tygodnik), Zdaniem Komitetu PP. Ministrów, zatwierdżonem przez N. PANA 27 Listopada z. r. postanowiono: 1) W ciągu jednego roku od daty niniejszej nie wymagać od osób, pragnących wejść do pomienionego stanu, składania metryk, zaprzestając jedynie na poświadczeniach od plebanów lub pastorów, że proszący lub prosząca należy do jednego z chrześciańskich wyznań i wypełnia obowiązki wiary według ustaw swego Kościoła. — 2) Od osób płci obojęd, które, będąc wychowane w CESARSKICH domach podrzutków, zechcą przejść do stanu domowych przewodników lub nauczycieli, nie wymagać żadnych metryk, a w wydawanych im na stan takowy świadectwach umieszczać tę tylko wiadomość, jaka się o nich znajduje w papierach od tychże domów im danych.

6) Tegoż dnia. Z ogłoszeniem zatwierdzonego przez N. CESARZA JMCI, w dniu 17 Listopada z. r., w twierdzy Nowogeorgiewsku, etatu Jenerałów i oficerów wszelkiego stopnia Korpusu Inżynierów Dróg Kommunikacyj. Etat ten ustanawia: Jenerał-poruczników 3; z nich każdemu: gaży 6000 rubli, stołowych 2000 r. — Jenerał-majorów 18; gaży po 4000 r. stołowych po 1600 r. — Pułkowników 23; gaży po 3000 r. stołowych po 1200 r. — Podpułkowników 31; gaży po 2000 r. stołowych po 1000 r. — Majorów 46; gaży po 1200 r., stołowych po 800 r. —

*) W Tygodniku drukowane były spisy spraw apelacyjnych 1 śledziwienych, ogłaszane przez 3 Departament Rządzącego Senatu, w kilka dni po pierwszym ich wydrukowaniu w gazecie Petersburskiej Rossyjskiej. Teraz, s powodu niniejszego prawa, dla dogodniejszego przez strony interesowane wyrachowania nowego terminu stanności, spisy takowe będą umieszczone dopiero za trzeciem, ostatniem ich ogłoszeniem, a razem wskazana będzie data takowego ostatniego ich ogłoszenia w gazecie Petersburskiej.

Kapitanów 85; gaży po 800, stołowych po 400 r. — Poruczników liczba nieograniczona, gdyż zależy od liczby oficerów którzy ukończą kurs zupełny nauk; gaży zaś każdemu po 690 r., stołowych po 250 r. — Podporuczników i Chorążych również liczba nieograniczona; gaży pierwszym po 600, ostatnim po 510 r. — Konduktorów 4 klasy 40; gaży po 270 r. — 2 klasy 60, gaży po 150 r. — 3 klasy 80, gaży po 96 r. W ogóle etat wynosi: prócz poruczników, podporuczników i chorążych, osób 386, a wydatku rocznego 545,080 rubli.

7) 22 tegoż m. O wyłączeniu ze służby i nieprzyjmowaniu do niej na przyszłość junkra Sumskiego pułku huzarów Dymitra *Dobrzańskiego*, który ze śledztwa i własnego wyznania okazał się winnym niedbalstwa w służbie, pijaństwa i rozpustnego prowadzenia się.

8) tegoż dnia. O podziale rzeki Wołgi na trzy policyjne dystancje, z których jedna rozciąga się od Tweru do Rybińska, druga od Rybińska do Niżnego Nowgorodu, a trzecia od tego miasta do Symbirsk, i o mianowaniu na tę ostatnią dystancję oddzielnego Policmejstra.

9) 24 tegoż m. Z zaleceniem wszystkim Rządom Gubernijalnym, iżby Powiatowym Strapczym nie polecały w żadnym razie prowadzenia śledztw, gdyż obowiązkiem tych urzędników jest mieć pilność nad toczącymi się śledztwami, nie zaś samym je czynić.

10) 27 tegoż m. Z ogłoszeniem Zdania Rady Państwa, zatw. przez N. PANA 2 Grudnia z. r., którym, na przedstawienie P. Ministra Spraw Wewn. postanowiono za prawidło: «iżby tak w wyborach miejskich jako i wszelkich innych, w których prawo mieć chce do pewnych urzędów zastępców (кандидатъ), ci tylko za zastępców uważani byli, którzy mieli więcej obieralnych, niż nieobieralnych głosów.»

— Do Petersburga przybyli: 25 z. m. z Warszawy, Członek Komitetu Prawod. *Hube* i Urzęd. tegoż Komit. Kamerj. *Kassecki*; 27 z. m. z Wilna, Komisionier Komis. 9 kl. *Krywow*. Wyjechał: do Lipowca, obyw. gub. *Kijowskiej*, *Kołysko*.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa 1 Stycznia.

W DZIENNIKU POWSZECHNYM CZYTAMY:

«Rokosz w r. 1830 wszczęty i wypadki które onegoż były skutkiem, pogrążyły Królestwo Polskie w najsroźsze nieszczęścia.

Niszcząca wojna spustoszyła całe okolice, pożyteczne zakłady upadły, wierni poddani, studzy prawemu przychylni *MONARSZE*, doznali obelg, prześladowania i rabunku, a najpożyteczniejsze ludności klasy, rolnicza i przemysłowa, które nie podzielały przemagającej przewrotności, niewinnemi padły ofiarami klęsk, których nie sprowadziły ani też ich przyczyn nie popierały.

Ze względu na ten istotny stan okoliczności i bacząc oraz na prawdziwe kraju dobro, polegające na zabezpieczeniu reprodukcji, bez której źródła dochodów osychają, Rząd starał się, od samego początku przywrócenia porządku prawnego, o wynalezienie środków zasilenia najpotrzebniejszych.

Ojcowską powodowany troskliwością Najjaśniejszy *CESARZ* i *KRÓL* *JMC* zezwolić raczył na wszystkie rozmaite rodzaje pomocy jakie obmyślane zostały.

Poniższe wyszczególnienie wystawia ilość dokładnie obliczoną dobrodziejstw, jakie w przeciągu trzech lat upłynionych na kraj złane zostały.

1. Wsparcia udzielone mieszkańcom przez wojnę zniszczonym:

a. w gotowiznie	zł. 7,223,121 gr. 27
b. — zbożu	326,890 — 15
b. — drzewie	244,040 — 14
d. — bezpłatnych konsensach na szynk i fabrykacją trunków, udzielonych starozakonnym	406,200 — —

2. Wynagrodzenia udzielone z funduszy Towarzystwa Ogniewego, w następstwie postanowienia Rady Administracyjnej, upoważniającego bonifikacją za spalone w skutku wojny budowle

— 7,366,988 — —

3. Wartość wołów, cynku i machin, mieszkańcom rozdanych

— 2,549,142 — 24

4. Zawieszono podatki

— 2,614,537 — 7

5. Czysze włościańskie i rady dzierżawne zawieszono w poborze lub na raty rozłożone

— 808,594 — 1

6. Darowane kary egzekucyjne

— 462,850 — 12

7. Darowane kary za defraudacje leśne, w czasie rokосу popelnione

— 1,648,438 — 25

8. Bonifikacja dzierżawcom dóbr rządowych za pańszczyznę, przez włościan w czasie wojny nieodrabianą

— 1,000,000 — —

9. Alleviacye podatków

— 951,372 — 22

10. Ilość długów darowanych fabrykantom

— 559,448 — —

11. Wsparcia udzielone fabrykantom

— 1,154,724 — 4

12. Wsparcia dla nowo budujących w miastach

— 359,750 — —

13. Spłacone długi rządowe z epoki przedrokoszonej pochodzące

— 1,250,000 — —

14. Wsparcia udzielone urzędnikom, skutkiem rokосу posad swych pozbawionym

zł. 171,669 gr. 2

15. Wynagrodzenie strat poniesionych w czasie rokосу przez urzędników i oficyalistów

— 1,564,218 — 25

16. Wynagrodzenie za dostarczone dla wojsk Cesarsko-rossyjskich produkta

— 2,496,615 — —

Summa

— 33,538,601 — 26

Oprócz powyższej summy obrócono około półtora miliona złotych na pensje udzielone ofiarom rokосу, a nowy pięcio-milionowy fundusz jest przeznaczony na zapomoczenie tych, których słuszne pretensje nie mogły dotąd być na uwagę wziętymi.

Tyle dobrodziejstw błogosławieństwa ludu na wspaniałego *MONARCHĘ* zlewają, a rząd tej doznaje pociechy, że pomimo klęsk, które na kraj spadły, podatki i wszelkie opłaty do kass publicznych regularnie wpływają, a dochody Skarbowe nietylko że się nie zmniejszają, lecz się co rok pomnażają.

(Dz. Powwz.)

Wiadomości zagraniczne.

Londyn 30 Grudnia. Król Jmć podpisał 29 b. m. odezwę o rozwiązaniu parlamentu. Wybory członków nowego parlamentu mają się ukończyć przed 19 Lutego. Wybór 16 parów szkockich, którzy zawsze są na nowo mianowani do każdego parlamentu, odbędzie się 10 Lutego. Dzień atoli rozwiązania miał być dopiero na dzisiejszym zgromadzeniu rady tajnej oznaczony.

— Lord Elliot mianowany został podsekretarzem stanu w wydziale spraw zagranicznych.

— J. K. M. landgrafini Hesse Homburg, siostra Króla Jmci, przybyła 25 b. m. do Brighton. Xżę Cumberland podobnie jest tam spodziewany z Berlina.

— Król Jmć mianował kapitana Ross kawalerem wojskowego orderu Łaźni, upoważniwszy go przytem do noszenia orderów Ś. Anny 2 klasy i Miecza, któremi raczyli go ozdobić N. Cesarz Jmć Rosyjski i N. Król Szwedzki.

— Że organizacja nowego ministerstwa zupełnie została już dokończoną, przeto nie sądzimy zbyt dużą powtórzyć czytelnikom naszym całkowity spis członków teraźniejszego angielskiego gabinetu, również jak i innych najwyższych urzędników Państwa, którzy, aczkolwiek nie wchodzący do jego składu, nie mniej jednakże do nowej administracji należą:

Członkowie gabinetu.

Pierwszy Lord i Kanclerz Skarbu, sir R. Peel.

Lord Kanclerz, lord Lyndhurst.

Prezes rady tajnej, hrabia Rosslyn.

Strażnik pieczęci, lord Wharnclyffe.

Kanclerz księstwa Lancaster, P. Karol Wynn.

Główny Sekretarz Stanu w wydziale spraw zagranicznych, lord Wellington.

Sekretarz Stanu w wydziale osad, hrabia Aberdeen.

Pierwszy lord admiralicy, hrabia de Grey.

Prezes biura kontroli Indyj Wschodnich, lord Ellenborough.

Jeneralny płatnik wojsk, sir Edw. Knatchbull.

Jeneralny dyrektor poczt lord Maryborough.

Wielcy urzędnicy do składu gabinetu nie wchodzący.

Lord marszałek, xżę Norfolk, (w którego rodzinie urząd ten jest dziedzicznym).

Intendent (Steward) domu Królewskiego, hr. Roden.

Lord Szambellan, hr. Jersey.

Prezes biura handlu i dyrektor mennicy, P. Henr. Baring.

Prokurator jeneralny P. Fr. Pollock.

Adwokat (Sollicitor) jeneralny sir W. Follet.

Lord wielki sędzia trybunału Królewskiego sir Th. Denman.

Lord wielki sędzia sądu zwyczajnego, sir N. Tindal.

Prezes trybunału skarbu, sir J. Scarlett.

Wice-kanclerz, sir Launcelott Shadwell.

Sekretarz wydziału wojny, P. Herries.

Wielki Koniuszy, xżę Dorset.

Wice-prezes biura handlu i skarbnik marynarki, wice-hrabia Lowther.

Adwokat jeneralny, sir J. Recket.

Naczelný dowódzca wojsk lądowych, lord Hill.

Komissarze skarbu: P. W. Yates Peel, hrabia Lincoln, hrabia Stormont, P. K. Ross i P. W. Gladstone.

Pierwszy Komissarz lasów, lord Granville Somerset.

Lord Namiesnik Irlandyi, hrabia Haddington.

Pierwszy sekretarz lorda Namiesnika sir, H. Hardinge. Szambellanowie Królewscy: hrabia Verulam, hrabia Sheffield i wice-hrabia Sydney.

Skarbný prywatnej kassy Królewskiej, jenerał-major Wheatley.

W. Mistrz artylleryi, sir G. Murray.

Lord Kanclerz Irlandyi, sir Edw. Sudgen.

Dowódzca wojsk w Irlandyi, jen.-porucznik sir R. H. Vyvyan.

Lord adwokat Szkocyi sir W. Rae.

— W opiniach dzienników Londyńskich zaszły ostatnimi dniami wielkie zmiany. *Times*, *Morning-Herald*, *Morning-Post*, *Standard* i *Albion* z zapalem stawać poczynają w obronie rządu. Opozycyą stanowią dziś tylko: *Chronicle*, *Globe* i *Sun*. *Courrier* mocno na zapale dawnym podupadł, i widocznie przechyla się na stronę ministerstwa.

— Lord Cowley (sir Henry Wellesley), brat lorda Wellington, mianowany został posłem angielskim w Paryżu. Sprawował on już dawniej także obowiązki w Wiedniu i Madrycie.

— Według wiadomości z Malty, z d. 5 b. m. byli Dey Algeru, umarł nagle w podróży przedsięwziętej do Mekki.

— Przybyły właśnie do Falmouth okręt *l'Espoir* przyniósł nam wiadomości z Lizbony dochodzące 22 Grudnia. Według opowiadania osady okrętowej, nowe jakieś poruszenie karlistowskie okazało się w Gallicyi, prowincyi z Portugalliją granicznej, dokąd skierowane zostały wojska rozłożone w prowincyi Minho.

— Gazeta urzędowa Lizbońska ogłasza wreszcie text kontraktu ślubnego dony Maryi s xięciem Leuchtenberg, w 8 artykułach zawarty, i podpisany w Munich, przez kawalera Bayard i hrabię de Mejean.

— 18 b. m. dona Maria odrzuciła posiedzenia kortezów do 2 Stycznia mówą, w której dziękuje izbom za uznanie jej pełnoletności, oznajmuje o małżeństwie swoim, wyraża wdzięczność za uchwalone dla niejże samej i dla xżny Braganza, z jej córką summy, wspomina o przyjacielskich stosunkach z innemi mocarstwami i o pomyślnym stanie kraju w ogólności. Ale pod koniec tejże mowy, czyni władzy prawodawczej lekkie wyrzuty iż nie zajęła całego czasu swojego zastanawianiem się nad środkami któreby ulepszyć mogły wymiar sprawiedliwości i wewnętrzną administracją kraju, i oświadcza się z nadzieją iż przedmioty te zajmą przedewszystkiem uwagę kortezów na sessyi przyszej.

Paryż 31 Grudnia. Monitor ogłasza konwencyą zawartą 22 b. m. Listopada w Bruxelli, pomiędzy Francją a Belgijami, w przedmiocie wzajemnego wydawania zbiegłych zbrodniarzy.

— W izbie deputowanych 24 b. m. P. Dumont czytał raport o prawie względem summy 360,000 franków, przeznaczonych na zbudowanie tymczasowej sali posiedzeń izby parów. Komisya odrzuca w nim projekt budowy tymczasowej, i radzi uchwalić od razu 1,280,000 f. na budowę ostateczną. Według urzędowego przyrzeczenia ar-

chitektów, sala tymczasowa mogłaby zostać dokończoną we dwa miesiące, jeśliby zaprzestać miano na facyacie drewnianej; lecz na zupełne ukończenie prac tychże potrzebaby tylko 6 miesięcy. Stąd komisya zostawuje ministrowi skarbu wybór pomiędzy dwoma tymi projektami.

30go minister skarbu przedstawił izbie projekt budżetu roszodów 1836, które ogółem wynoszą do 1,001,934,535 franków.

— Dotychczasowy minister francuski w Dreźnie, P. Bourgoing, mianowany został ministrem w Munich, na miejsce hrabi de Vaudreuil. P. Edmond de Bessières, sprawujący niegdyś interesa Francyi w Darmstadt, zajmuje w Dreźnie miejsce P. Bourgoing; w Darmstadt zaś, zastąpi pana de Bessières P. de Lagrenée, dotychczasowy pierwszy sekretarz poselstwa w Petersburgu. — P. de Varennes, pierwszy sekretarz w Konstantynopolu, mianowany został ministrem francuskim w Hamburgu. — P. Edouard Pontois, mianowany rezydentem w Brazylii, wyjechał do Londynu i sprawować tam ma tymczasowo interesa rządu swojego.

— P. Kessier, były kasjer skarbu państwa, za ministerstwa P. barona Louis, wsławiony z wielkiego deficit zostawionego kassie tegoż skarbu, umarł ostatnimi dniami w Londynie

— Według ostatnich wiadomości z Madrytu, 16 b. m. izba prokuratorów odrzuciła, większością 54 przeciw 55 głosom, podany przez ministerstwo projekt listy cywilnej, razem s projektami oszczędzeń komisyy.

17go, uchwaliła na listę cywilną obu Królowych 40 milionów.

20go, wprowadziła znaczną liczbę oszczędzeń do budżetu spraw zagranicznych. Płaca posła hiszpańskiego w Paryżu, wynosząca dotąd 600,000 realów (około 150,000 r. ass.) zmniejszoną została o 100,000. Nietknięto płacy posła w Londynie, wynoszącej 360,000 realów. Ale chciało odwetować sobie zmniejszeniem płacy agentów przy dworach Rzymskim i Neapolitańskim, gdzie dotąd Królowa uznana nie jest. Jednakże ministrowie sprzeciwili się temu, przywodząc na pamięć niestosowność zupełnego zerwania stosunków s temi mocarstwami, tudzież potrzebę okazania przyjaźnych ku nim chęci przez uchwalenie płacy wspomnianych agentów, w skutek czego płaca ich została też niezwłocznie uchwaloną.

24go, minister spraw wewn. przedstawił projekt prawa o zniesieniu bractw, które pod nazwiskiem Świętej Hermandad dotąd po wielu miejscach istnieją.

— Według wiadomości z nad granic Hiszpańskich, Zumalacarreğuy odniósł jakoby znaczne korzyści nad wojskami jeneratów Cordova i Oraa w d. 15 i 18 b. m. W pierwszej s tych potyczek jenerałowie Królowej atakowali, ile się zdaje, Zumalacarreğuy u mostu Argujas. Lecz gdy Cordova nie potrafił mostu zdobyć, Oraa pozostał sam jeden przeciw wszystkim siłom powstańców, których ze strony przeciwej był zaszedł, i zmuszony został do odwrotu ze znaczną stratą. Cofnął się on nocą i 16go znowu połączył się z wojskiem Cordova.

Bruxella 29 Grudnia. Izba reprezentantów 24 b. m. zajęła się ogólnemi rosprawami w przedmiocie budżetu ministerstwa wojny. Z danych przez ministra w ciągu tych rospraw objaśnień, okazuje się, iż w 1832 wydatki wydziału wojny wyniosły do 77,465,349 frank. 12 cent.,

a w 1833 do 51 milionów. Budżet 1834 organiczony naprzód został do 38,281,000 frank.; lecz rząd domagał się później summi dodatkowych, s których dotąd zostaje w kassie 2,500,000 fr. — 27go, przyjęto budżet na rok 1835, który wynosi 39,860,000 fr.

Kopenhaga 29 Grudnia. Ostatniemi dniami ukończony został nowy popis ludności w Królestwie Duńskim, prócz wielkich xięstw, w których dopiero został rozpoczęty. Okazuje się z niego iż ogólna liczba mieszkańców samego Królestwa wynosi 1,223,807, a zatem o 298,833 więcej niż w roku 1801.

Nauplija 30 Listopada. Powszechna uwaga zwróconą jest teraz ku Atenom, dokąd przenosi się stolica Państwa, i dokąd wyjeżdżają kolejno wszyscy najwyżsi urzędnicy. Dwaj członkowie regencyi: hrabia Armansterg i P. Kobell, udali się tam przeszłej niedzieli. Trzeci członek regencyi, P. von Heideck, zostaje jedynie w Nauplii dla towarzyszenia w podróży Królowi, który wyjedzie do Aten 10 Grudnia. Wyjechał tam także minister sprawiedliwości P. Braides, ze wszystkimi urzędnikami swojego wydziału, razem z ministrami wojny i marynarki. Wszystkie też inne ministerstwa gotują się do przenosin, i nie masz już w Nauplii żadnego biura w czynności. Cała droga do Epidauru pokrytą jest powozami, których pielgrzymicę zdaje się sprzyjać samo pogodne niebo. — Jednakże, lubo to przeniesienie stolicy oddawna zapowiedzianem było, dzisiejszy stan Aten nader wielkich wymaga popraw i nowych przedsięwzięć. Ze wszęch stron ściągają się tam rzemieślnicy, i wszystkie urzędy otrzymały rozkaz ułatwienia im podróży. Dowiadujemy się nawet że i załoga Aten uczestniczyć będzie w mających się przedsięwziąć robotach, szczególnie zaś w oczyszczeniu z ruin niektórych placów, w celu otworzenia komunikacyi przez środek dawnego miasta. — W porcie Pirejskim założony być ma wielki skład handlowy. Cena placów i domów niezmiernie się podwyższa.

— Według listów prywatnych z zachodniej Grecyi, w Albanii wybuchło znowu groźne powstanie, przeciw Porcie. Taphil Muzis, na czele 6,000 ludzi obległ miasto Perali; inne zaś gromady powstańców osaczyły podobnie Tepeleni i Argyrocastron. Miejscowe urzędy prawie wszędzie zostały zniszone.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

— Postanowieniem z d. 18 Grudnia Król Jmé Pruski zabronił poddanym swoim chodzenia do uniwersytetów w Zurich i Berne.

— Sławny francuski snycerz David, z Angers, prosił niemieckiego poety Tieck o pozwolenie zrobienia kolosalnego jego popiersia, i, w skutek przyjaźnej odpowiedzi udał się był na początku Listopada do Dreznia i dokona tamże tej pracy, która zjednała podziwienie wszystkich co ją widzieć mogli. W pierwszych dniach Grudnia P. David udał się do Munich, dla zrobienia popiersia profesora Shelling; teraz zaś przybył do Stuttgart, dla wykonania wielkiego medalu Dannekera, dla własnej kolekcyy medalów i popiersi sławnych mężów, która liczy już 300 z górą przedmiotów tego rodzaju.

KURS WEXLOWY I PIENIĘŻNY.

Petersburg $\frac{1}{2}$ Stycznia.

Na Londyn	na	3 m. pens	10 $\frac{1}{16}$.
— Hamburg	—	65 d. sz. bko.	
— — — — —	—	3 m. —	9 $\frac{5}{8}$.
— Paryż	—	3 d. cent.	
— — — — —	—	3 m. —	111 $\frac{1}{4}$.
— Amsterdam	—	65 d. censów.	
— — — — —	—	3 m. —	53 $\frac{1}{2}$.
Dukat nowy		10 r. 45 k.	
Rubel złoty		3 —	71 —
— srebrny		3 —	59 —

Paryż 31 Grudnia. 5 procent. 106. 65;—3 procent. 90.

Londyn 30 Grudnia. Kons. 3 pr. 91 $\frac{1}{2}$; Ang. — Ross. 107.

Kozmaitości.

— Podróżujący w Niderlandach znajdują w każdym prawie mieście mniej więcej znaczne zbiory malowideł, a nawet w niejednym parafijalnym kościółku spotkać mogą arcydzieła dawnych malarzy. Sławny obraz Ś. Marcina wystawujący go w chwili kiedy rozdziera swój płaszcz dla okrycia nagiego żebraka, znajduje się w jednym wiejskim kościółku, niedaleko Bruxelli. Historia tego obrazu jest nader ciekawa. Vandyk, wybierając się w podróż do Włoch, znajdował się przypadkiem w Bruxelli przy poświęceniu jednego kościoła. Tegoż dnia, w szynku gdzie się pospolstwo zabawiało tańcami, obaczył bardzo piękną wieśniaczkę, s którą cały wieczór tańczył i w której zakochał się do tego stopnia, iż, zamiast do Włoch, udał się do jej wioski, gdzie długo bawił, o niczem innem nie myśląc. Tymczasem cały zapas przeznaczonych na podróż piemędzy, któremi go wspinałomyślny jego protektor, Rubens, opatrzył, nieznacznie zniknął, tak iż ujrzał się wreszcie pozbawionym wszelkich środków udania się w zamierzaną drogę. W tej potrzebie Vandyk zwrócił się do miejscowego plebana; oświadczył iż jest historycznym malarzem, i ofiarował się wykonać za nader mierną cenę obraz do wielkiego ołtarza, którego szczęściem niedostawało. Pleban nie ufał młodemu awanturnikowi, i odprawił go z niczem, mówiąc że kassa kościelna nie ma żadnych zapasów. Ale Vandyk nie dał się zbyć ladajako. Żądał tylko potrzebnego płótna, i powiedział że nagrodę za pracę swoją zostawia własnej plebana uwadze. Ożywiony młodzieńczym zapałem żwawo jął się do roboty i w kilku tygodniach dzieła dokonał. Xiądz pleban, aczkolwiek nie

wielki znawca sztuk pięknych, nie mógł się dość wydziwić piękności obrazu, i posłał do Bruxelli po jednego ze swoich przyjaciół, który miał wydać ostateczny o jego wartości wyrok. Ten ostatni, człowiek z dobrym gustem, najusilniej zalecał kupno obrazu; ale młody Vandyk nie chciał ani prawdziwego swojego nazwiska odkryć, ani ceny pracy swojej oznaczyć. Dano mu jednak sto złotych, sumę podówczas dość znaczną. Zapomogłszy tym sposobem wypróżnioną kieszeń, Vandyk pożegnał się ze swoją Dulcyneą, i puścił się do Włoch.

— Gazety francuskie ogłaszają tablicę wykazującą liczbę książek które corocznie od 1721 do 1832 roku s Francyi do Anglii i nawzajem s tej ostatniej do Francyi wywożono, wraz z wyrachowaniem przybliżonem ich wartości. Z wyrachowania tego okazuje się, iż ogólna ilość przewożonych książek w pierwszych pięciu latach corocznie wzrastała, potem zaś naprzemian zmniejszała się i zwiększała, stosownie do czasowych okoliczności i stosunków pomiędzy obu krajami. Oto jest próbka tej tablicy:

WYWIEZIONO.

S Francyi do Anglii.		Z Anglii do Francyi.	
W 1821	81,127 tom., na 407,534 fr.	19,086 tom., na 110,375 fr.	
— 1825	178,366 — — — 914,528 —	19,056 — — — 152,144 —	
— 1830	108,897 — — — 554,545 —	12,714 — — — 154,276 —	
— 1832	84,954 — — — 435,528 —	16,682 — — — 151,518 —	

Srednią zatem miarą wywoziło się corocznie s Francyi do Anglii około 400,000, zaś z Anglii do Francyi tylko około 80,000 tomów. Nieproporcjonalność ta może być przypisaną wielu przyczynom. Najważniejszą z nich jest okoliczność, i Francya jest pośredniczką całego handlu xięgarskiego pomiędzy Angliją a Niemcami i Włochami, i że w skutek tego Anglija opatruje się przez jej ręce znaczną liczbą dzieł wychodzących w tych ostatnich krajach. Z drugiej strony, we Francyi przedrukowuje się ogromna liczba książek angielskich, które rozchodzą się stamtąd po całej Europie, i kosztują daleko taniej od wychodzących s pod samychże prass angielskich. Nakoniec zważyć też należy iż daleko więcej xiąg angielskich tłumaczy się na język francuski, aniżeli francuskich na angielski.

— W jednym z ostatnich numerów tureckiej rządowej gazety czytamy ogłoszenie prenumeraty na kilka nowych plodów literatury tureckiej. Jest to nowość dotychczas w Państwie Ottomańskim niesłychana. Ogłoszenia wspomniane mówią o trzech dziełach historycznych, pięciu grammatycznych i czterech tomach poezyj, które wkrótce wyjść mają z druku. Zasługują szczególnie na uwagę pierwsze s tych dzieł, których tytuły wypisujemy: 1) «Żywoty sułtanów i wezyrów» dzieło zmarłego w 1820 roku Ahmed Tabik, doprowadzone do naszych czasów; 2) «Bijografie muftych» jednego z najbardziej szacowanych w Turcezech autorów, zmarłego w 1674; i, 3) «Żywoty Rejs-Effendych» dzieło Reis-Effendego Achmeda, które staraniem Solimana Faik doprowadzone będzie do roku 1807.